

Spørsmål eller tips til LOs sommerpatrulje

- **Fra 15. juni til 15. august** kan du ringe LOs sommerpatruljetelefon på 8 100 1999 eller send sms SP til 2030.
- **Du kan også** ta direkte kontakt med ungdomssekretær Solfrid Lerbekk i LO Rogaland på: solfrid.lerbekk@lo.no eller på telefon 92290472.
- **Besøk** sommerpatruljens stand denne uken:
- **Mandag:** Haugesund, tirsdag: Stavanger, onsdag: Sandnes, torsdag: Bryne, fredag: Eigersund.

ommerpatruljen

– Vår erfaring er at det generelt sett er elever og studenter som blir utsatt for flest brudd på rettighetene i sommerjobb og deltidsjobb.

Til ungdom som oppdrager lovbrudd på arbeidsplassen, men som er urolige for sluttattesten, har hun følgende råd:

– Man kan tipse både sommerpatruljen og Arbeidstilsynet anonymt.

Dine rettigheter:

- **Kontrakt & opplæring:** Som arbeidstaker har du krav på skriftlig arbeidskontrakt, uavhengig av lengden på arbeidsforholdet. Lønn, ferie og feriepenger, arbeidssted, pauser, oppsigelsesfrister, lengde og plassering av daglig og ukentlig arbeidstid,

skal fremgå av kontrakten. Videre har du krav på opplæring når du er ny jobben. Opplæring skal blant annet omfatte: Helse, miljø og sikkerhet, virksomhetens verneverneregler og hvordan arbeidet skal utføres.

Lønn og overtid: Det finnes ikke noen lovfestet minstelønn i Norge, og i utgangspunktet blir du og din arbeidsgiver å bli enige om lønn. Hvis du er organisert og jobber i en virksomhet som har tariffavtale er du garantert en minstelønn. La deg ikke friste til å jobbe «svart» - betaler du ikke skatt mister du blant annet retten til feriepenger, sykepenger og yrkesskade-forsikring, samt retten til hjelp dersom noe skjer med deg i arbeidstiden. Tjener du 39.950

kroner eller mindre i året, kan du bestille frikort. Normal arbeidstid ikke skal overstige 9 timer om dagen og 40 timer i uken. Arbeid utover dette er overtid, og gir deg rett på minst 40 prosent i tillegg til lønn. I virksomheter med tariffavtale er arbeidstiden 37,5 timer pr uke.

Pause og attest: Du har rett til minst en hvilepause hvis du jobber mer enn 5 1/2 time om dagen. Jobber du 8 timer skal du ha minst 1/2 time pause i løpet av dagen. Hvis du ikke kan gå fra arbeidsstedet i spisepausen, skal du ha betalt for pausen. Du har krav på skriftlig sluttattest når du slutter i jobben.

KINE HAUKALI
kine.haukali@aftenbladet.no

Lønn Likestilling

Høyere lønn til kvinnesjefer

Kvinner i mellomlederstillinger får stadig bedre betalt, viser en ny måling.

OSLO

– Utviklingen er gledelig, men likelønn er fremdeles et stykke unna, fastslår forbundsleder Jan Olav Brekke i organisasjonen Lederne.

Ifølge undersøkelsen Norsk Ledelsesbarometer 2014 hadde kvinner en positiv lønnsutvikling i 2013. Kvinnelige mellomledere fikk i snitt 87,3 prosent av lønnsutbetalingen til en mannlig mellomleder. Dette er en økning på 1,3 prosentpoeng fra året før.

– Kvinnelønn er et tema vi har jobbet med de siste årene. Det er tilfredsstillende å se at utviklingen nå er positiv, sier Brekke til pressenytt.no.

SELVSIKRE MENN

”Arbeidsgivere bør være bevisste på at menn ofte er mer offensive enn kvinner i individuelle lønnsforhandlinger”.

Jan Olav Brekke, forbundsleder i organisasjonen Lederne.

76.000 mindre enn menn
Nesten 3000 ledende og betrodde ansatte deltok i undersøkelsen, som ble gjennomført av De Facto på oppdrag for Lederne. Den viser at en gjennomsnittlig kvinnelig mellomleder utenfor oljesektoren i dag tjener 518.000 kroner. I snitt tjener mannlige mellomledere 76.000 kroner mer.

– Det er fremdeles en vei å gå. Det blir stadig vanligere med individuell lønnsfastsettelse. Menn er gjerne flinke til å prate seg opp og understreke hvor uunnværlige de er for bedriften, mens en del kvinner er litt mer tilbakeholdne. Dette er noe arbeidsgivere bør være bevisste på under lønnsforhandlinger, råder Brekke.

Menn belønner menn

Rådgiver Stein Stugu ved kunnskapssenteret De Facto understreker at markedslønn og individuelle ordninger favoriserer menn.

– Fortsatt er mange toppledere menn, og det er nok mange som bevisst eller ubevisst belønner de som ligner på seg selv. Dessuten er mange menn rett og slett bedre selgere av egne fortrinn i en forhandlingssituasjon, påpeker han.

I tillegg er menn overrepresentert i bransjer som er lønnsledende.

og Romsdal er de tre fylkene med størst gap mellom manns- og kvinnelønn på mellomledernivå.

Østfold og innlandsfylkene skiller seg ut i positiv retning. I Østfold er det tilnærmet like lønn mellom kjønnene.

Funnene i Norsk Ledelsesbarometer går på tvers av tallene fra Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjøret, som legger grunnlaget for lønnsoppgjørene. Disse beregningene tar for seg alle lønnstakere i Norge, og viser at menn rykket fra på lønnsfronten i 2013.

– En mulig forklaring kan være at Lederne har klart å sette kvinnelønn på agendaen på mellomledernivå. I så fall er dette en påminnelse om hvor viktig det er å jobbe mot forskjellsbehandling av kvinner og menn, sier Stein Stugu i De Facto.

Norsk Ledelsesbarometer

➤ **Norsk Ledelsesbarometer** er en rapport som er gjennomført av kunnskapssenteret De Facto på vegne av organisasjonen Lederne.

➤ **Ledelsesbarometeret** er gjennomført for sjuende år på rad og har til hensikt å kartlegge arbeidsforholdene til norske ledende og betrodde ansatte.

➤ **Mer info:** www.lederne.no/ledelsesbarometer.

Kommunene vokser

Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at antallet ansatte i landets kommuner vokser:

Sysselsette i kommunal sektor i 4. kvartal 2013 viser at kommunene hadde mer enn 466.000 ansatte.

Sammenliknet med 2012 er dette en økning på 1,2 prosent. Oppgangen svarer til 5400 personer, eller nær 4500 årsverk, melder SSB. Samlet ble det utført 361.000 årsverk i kommunene i 2013.